

Załącznik Nr 13
do uchwały Nr XVII/88/2008r.
Rady Gminy Banie Mazurskie
z dnia 13.11.2008r.

Plan Odnowy Miejscowości SAPAŁÓWKA

Gmina Banie Mazurskie

Spis treści

1. Charakterystyka miejscowości
 - 1.1. Historia
 - 1.2. Położenie i klimat
 - 1.3. Środowisko naturalne oraz fauna
 - 1.4. Komunikacja
 - 1.5. Życie kulturalne
 - 1.6. Religia
 - 1.7. Turystyka
 - 1.8. Gospodarka
 - 1.9. Oświata i sport
 - 1.10. Zabytki i wybrane budynki
2. Kierunki rozwoju
 - 2.1. Metoda opracowania Planu odnowy
 - 2.2. Czas i obszar realizacji Planu odnowy
 - 2.3. Finansowanie działań
 - 2.4. Główne cele i priorytety
3. Inwentaryzacja zasobów
 - 3.1. Stan zasobów środowiska lokalnego
 - 3.2. Potrzeby środowiska lokalnego
4. Ocena mocnych i słabych stron wsi (analiza SWOT)
 - 4.1. Mocne strony
 - 4.2. Słaby stron
 - 4.3. Szanse
 - 4.4. Zagrożenia
5. Opis realizowanych projektów
 - 5.1. Szacowany kosztorys przedsięwzięcia
 - 5.2. Harmonogram realizacji projektu

1. Charakterystyka miejscowości

Wieś Sapałówka położona jest w środkowej części gminy Banie Mazurskie w powiecie gołdapskim, nad rzeką Gołdapą, przy drodze Surminy - Juchnacie. W latach 1975 – 1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa suwalskiego, po roku 1998 do województwa warmińsko-mazurskiego.

1.1. Historia

W 1576 roku Maciej Sapała z Kleszczewa w powiecie oleckim otrzymał od burgrabiego węgorzewskiego Jana von Ostau – 30 włók „za Wróblem” na założenie wsi czynszowej.

1.2. Położenie i klimat

Sapałówka położona jest w Gminie Banie Mazurskie, powiat gołdapski w województwie warmińsko-mazurskim. Leży na terenie Pojezierza Mazurskiego, które graniczy z Warmią. Nakładają się tu na siebie cechy klimatu morskiego oraz kontynentalnego. Region ten charakteryzuje się występowaniem długiej zimy, krótkim latem, dość znacznymi opadami oraz zachmurzeniem. Otaczający Surminy krajobraz charakteryzuje urozmaicona rzeźba terenu, liczne wzniesienia.

1.3. Środowisko naturalne oraz fauna

Sapałówka zlokalizowana jest nad rzeką Gołdapą, która poprzez Kanał Brożajski łączy się z Węgorapą, ta ostatnia zaś jest lewobrzeżnym dopływem Pregoi. Wieś od południa graniczy z Puszcą Borecką w której przeważają lasy mieszane, świerkowe oraz sosnowe. Oprócz świerka i sosny występuje też znaczna ilość lipy, grabu pospolitego, brzozy brodawkowatej, olchy czarnej i dębu szypułkowego. Na terenie oraz bliskim sąsiedztwie Surmin występują liczne użytki zielone. Gatunkowy skład roślin na łąkach i pastwiskach jest zróżnicowany w zależności od podłoża oraz lokalizacji użytku. Lecz najczęstsze gatunki to babka średnia i lancetowata, bodziszek łąkowy, szczaw zwyczajny, konieczyna. W bliskim sąsiedztwie wsi, na terenie gminy Banie Mazurskie znajdują się w większości małe liczne jeziora.

1.4. Komunikacja

Przez miejscowość Sapałówka przebiega droga powiatowa Nr 1768N, która prowadzi do miejscowości Jany w gminie Gołdap. Pozostałe drogi są drogami gminnymi.

1.5. Życie kulturalne

Mieszkańcy Sapałówki i okolic korzystają z racji bliskiej odległości z imprez organizowanych w Baniach Mazurskich.

1.6. Turystyka

Obecnie na terenie miejscowości i sołectwa nie ma zorganizowanej bazy turystycznej. Nad rzeką Gołdapą czynnie wypoczywają wędkarze spoza terenu sołectwa i Gminy Banie Mazurskie. Ponadto na rzece Gołdapie uprawiane jest kajakarstwo, a okolice sołectwa w okresie wakacyjnym odwiedzane są przez

zorganizowane grupy rowerowe. W pobliżu Sapałówki napotkać można okazałe żeremia bobrów.

1.6. Gospodarka

Sapałówka jest wsią typowo rolniczej, dlatego też znaczna część mieszkańców utrzymuje się pracując we własnych gospodarstwach rolnych. Na terenie sołectwa nie ma podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zwiększonym zakresie, dlatego znaczna część mieszkańców nie ma stałego zatrudnienia i w większości utrzymuje się z pomocy społecznej, albo wyjeżdża w poszukiwaniu pracy do sąsiednich miast, lub za granicę.

1.7. Oświata i sport

Młodzież szkolna dowożona jest do Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Baniach Mazurskich. Uczniowie aktywnie uczestniczą w imprezach organizowanych przez Zespół Placówek Oświatowych, Uczniowski Klub Sportowy, Ludowy Klub Sportowy „POGOŃ” w Baniach Mazurskich.

1.8. Zabytki i wybrane budynki

W Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Banie Mazurskie z roku 2000 ujęte zostały następujące cenne pod względem wartości historycznych obiekty:

- zagroda nr 7, 1 ćw. XXw. (dom murowany, obora murowana, stodoła drewniana),
- młyn wodny XIX/XX w.
- cmentarz ewangelicki z XIX w.
- ślady osadnictwa pradziejowego i osada z przełomu XVII i XVIII w. (stanowisko nr 5)

2. Kierunki rozwoju

Plan odnowy miejscowości Sapałówka jest spójny z Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Banie Mazurskie oraz Strategią Rozwoju Gminy Banie Mazurskie. Został opracowany zgodnie z wytycznymi rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na potrzeby składania wniosków o dofinansowanie realizacji projektu w zakresie działania „Odnowa i rozwój wsi objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”

2.1. Metoda opracowania Planu rozwoju

Plan odnowy miejscowości Sapałówka jest wynikiem rozmów władz samorządowych naszej gminy oraz mieszkańców sołectwa Surminy. Do opracowania planu wykorzystano również Strategię Rozwoju Gminy Banie Mazurskie oraz Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Banie Mazurskie.

Plan określa najważniejsze kierunki rozwoju wsi i sołectwa oraz możliwości i kolejność ich zrealizowania.

2.2. Czas i obszar realizacji Planu rozwoju

Obszarem realizacji Planu odnowy jest miejscowość i sołectwo Sapałówka. Planu odnowy obejmuje lata 2008-2013. Data końcowa ustalona została zgodnie z okresem programowania UE, gdzie II etapu programowania pomocy z Unii Europejskiej kończy się właśnie w 2013 roku.

2.3. Finansowanie działań

Źródłem finansowania zadań określonych w Planie odnowy będzie:

- budżet Gminy Banie Mazurskie
- zewnętrzne środki finansowe oraz fundusze strukturalne
- środki pomocowe.

2.4. Główne cele i priorytety

Głównymi celami odnowy miejscowości i sołectwa Sapałówka jest rozwój miejscowości zapewniający ograniczenie bezrobocia, podniesienie poziomu życia mieszkańców, zwiększenie atrakcyjności turystycznej.

W dalszej części przedstawiono najważniejsze cele rozwojowe, które wyznaczyli mieszkańcy Sapałówki :

1. modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego
2. remont dróg gminnych

3. Inwentaryzacja zasobów

3.1. Stan zasobów środowiska lokalnego

a) Środowisko naturalne:

- Wody – przepływająca przez Sapałówkę ze wschodu na zachód rzeka Gołdapa dostarcza atrakcje wędkarzom, turystom szukającym wypoczynku nad brzegami wód, umożliwia uprawianie kajakarstwa.
- Lasy – Puszcza Borecka graniczą z sołectwem od strony południowej poprawia wygląd krajobrazu. Gwarantuje wypoczynek w ciszy i
- czystym powietrzu. Umożliwia odwiedzającym zbiórkę leśnego runa oraz obserwację dzikich zwierząt.
- Rzeźba terenu – kształtowała się w wyniku aktywności lodowcowej. Obok rynnowej doliny Gołdapy napotykamy silnie zróżnicowany krajobraz wysoczyzny polodowcowej.

b) Infrastruktura techniczna:

- Wodociąg – cały obszar wsi ujęty jest siecią wodociagową
- Sołectwo nie ma podłączenia do sieci kanalizacyjnej poszczególne gospodarstwa odprowadzają ścieki bytowe do własnych szamb.
- Sieć dróg – układ komunikacyjny Sapałówki to droga powiatowa Surminy – Jany w gm. Gołdap, a także drogi gminne.
- Energia elektryczna – dostarczana jest do odbiorców liniami napowietrznymi. Sieć pracuje w oparciu o napięcie 15 KV i jest wykonana jako sieć napowietrzna na słupach żelbetowych.
- Sieć telefoniczna – w sołectwie jest 13 abonentów podłączonych do centrali automatycznej w Baniach Mazurskich. Ponadto Sapałówka objęta jest sygnałem sieci telefonów komórkowych ERA, Idea oraz Plus GSM.

c) Gospodarka:

- Podmioty gospodarcze – obecnie we wsi nie funkcjonują żadne miejscowe podmioty prowadzące działalność gospodarczą,
- Przemysł – na terenie wsi nie występują żadne zakłady przemysłowe.

- Handel – na terenie Sapałówki nie ma żadnego punktu handlowego

d) Ochrona zdrowia.

Mieszkańcy miejscowości i sołectwa korzystają z opieki medycznej Poradni Medycyny Rodzinnej HOLMED w Baniach Mazurskich (1 lekarz rodzinny, stomatolog i rehabilitant)

e) Oświata, kultura i sport:

Młodzież dowożona jest do Szkoły Podstawowej i gimnazjum w Baniach Mazurskich. Młodzież sołectwa aktywnie uczestniczy w zajęciach prowadzonych przez Gminny Ośrodek Kultury i Promocji w Baniach Mazurskich, przy którym działają lokalne zespoły artystyczne. Mieszkańcy sołectwa korzystają również z bogatych księgozbiorów Gminnej Biblioteki Publicznej.

f) Mieszkalnictwo:

- brak zorganizowanych form mieszkaniowych (Wspólnoty Mieszkaniowe). Zdecydowana większość lokali mieszkaniowych jest we władaniu rolników i osób prywatnych.

Pomoc społeczna:

- mieszkańcy korzystają z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, który prowadzi działalność w zakresie dożywiania uczniów, usług opiekuńczych oraz przyznawania prawa do świadczeń pomocy społecznej w formie zasiłków.

g) Bezpieczeństwo publiczne:

- zapewnia Komenda Powiatowa Policji w Gołdapi.

h) Brak Obiektów sakralnych:

3.2. Potrzeby środowiska lokalnego

a) Środowisko przyrodnicze:

Zagospodarowanie rzeki Gołdapy dla celów rekreacyjnych, kajakarstwa i sportów wodnych.

b) Turystyka

Wykorzystanie turystyczne okolicznych lasów.

b) Infrastruktura i gospodarka:

- Modernizacja i budowa nowych punktów oświetlenia ulicznego.
- Remont dróg gminnych.

4. Ocena mocnych i słabych stron wsi (analiza SWOT)

4.1. Mocne strony

- ukształtowanie terenu i szata przyrodnicza
- czyste środowisko
- ciekawe turystycznie i ekologicznie lasy oraz rzeka Gołdapa
- istniejąca linia energetyczna
- bliskość rynku wschodniego
- duża aktywność społeczna ludzi
- tania siła robocza

4.2. Słabe strony

- zbyt małe zainteresowanie zewnętrznych inwestorów
- bezrobocie strukturalne
- zubożenie ludności
- wyjazd młodych i wykształconych ludzi
- niedostateczny rozwój infrastruktury
- brak przejścia granicznego na terenie gminy z Obwodem Kaliningradzkim

4.3. Szanse

- przetwórstwo produktów rolnych
- rozwój drobnej przedsiębiorczości
- rolnictwo ekologiczne
- zwiększenie skupu płodów rolnych
- rozwój turystyki
- tworzenie gospodarstw agroturystycznych
- dostępne środki pomocowe na rozwój wsi
- modernizacja i poprawa stanu dróg

4.4. Zagrożenia

- nieopłacalność produkcji rolnej
- brak rynków zbytu
- wzrost bezrobocia
- zły stan rolnictwa
- sąsiedztwo bogatych i atrakcyjnych turystycznie gmin
- stereotyp słabej wsi, w którą nie warto inwestować
- brak warunków startu dla młodych osób

5. Opis realizowanych projektów

Zadaniem priorytetowym, przewidzianym do realizacji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, działanie „Odnowa i rozwój wsi” 2007 – 2013 jest:

1/ Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego

Oświetlenie w miejscach dotychczas nieoświetlonych we wsi i sołectwie Sapałówka jest równie ważną inwestycją dla bezpieczeństwa i poprawy estetyki wsi i sołectwa. Przede wszystkim wykonanie tego zadania wpłynie na zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców i poprawi atrakcyjność poprawi widoczność dla wszystkich użytkowników dróg.

Planowana inwestycja będzie odgrywać dużą rolę dla społeczności lokalnej. Zwiększy możliwość integracji, zapewni warunki do realizacji przedsięwzięć kulturalnych i edukacyjnych na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców.

Łącznie koszt zadania priorytetowego będzie wynosił 5.000 zł. Jego realizacja jest planowana na rok 2009 – 2011. Należy jednak zaznaczyć, że szczegółowe

określenie kosztów będzie możliwe dopiero po opracowaniu kosztorysu inwestorskiego dla przedmiotowej inwestycji.

Źródło finansowania: Gmina Banie Mazurskie, środki unijne PROW

2. Remont dróg gminnych.

Inwestycja ta poprawi bezpieczeństwo i ułatwi przemieszczanie się mieszkańców wsi i Sołectwa Sapałówka. Wpłynie na poprawę warunków życia i pracy, poprawi estetykę miejscowości.

Łącznie koszt zadania będzie wynosił 2.000 zł. Jego realizacja jest planowana na rok 2009 – 2013. Należy jednak zaznaczyć, że szczegółowe określenie kosztów będzie możliwe dopiero po opracowaniu kosztorysu inwestorskiego dla przedmiotowej inwestycji.

Źródło finansowania: Gmina Banie Mazurskie, środki unijne PROW

3. Budowa wodociągu na obszarze kolonijnym

Budowa infrastruktury technicznej jest niezbędna do prawidłowego funkcjonowania sołectwa Sapałówka oraz podniesienia standardu życia samych mieszkańców.

Realizacja projektu polepszy stan infrastruktury wodociągowej, co pozytywnie wpłynie na jakość wody pitnej oraz zdrowie mieszkańców, pozwoli lepiej rozwijać się gospodarstwom domowym wpłynie na wzrost atrakcyjności sołectwa Sapałówka.

Łącznie koszt zadania będzie wynosił 900.000 zł. Jego realizacja jest planowana na rok 2009 – 2013. Należy jednak zaznaczyć, że szczegółowe określenie kosztów będzie możliwe dopiero po opracowaniu kosztorysu inwestorskiego dla przedmiotowej inwestycji.

Źródło finansowania: Gmina Banie Mazurskie, środki unijne PROW.

Pozostałe zadania do wykonania w ramach planu Odnowy miejscowości Sapałówka zawarte są w punkcie 2.4 Główne cele i priorytety oraz 3.2. określonego jako Potrzeby środowiska lokalnego.

